

Seria: Profesorki Super-Babki
 Odcinek Nr: 79
 Podseria: artystki
 Podseria: wyróżnione tytułem „*Doctor Honoris Causa*”

BARBARA ŚWIĄTEK-ŻELAZNA

♥ CZARUJĄCA FLECISTKA

1

Polecana/omawiana książka:

Ewa Murawska: "Barbara Świątek-Żelazna. Pierwsza Dama polskiego fletu", Merakel, J.M. Klamut. Drukarnia, Wydawnictwo Muzyczne i Poligraficzne, Łódź, 2019.

Słowa nie kluczowe, ale ciekawe: „*Die Zauberflöte*”¹, czyli Czarodziejski Flet, czar par, czarownik, czarnoksiężnik, czarodziej, czaruś, czarujący², **czarująca**, czarowna, z czarowana, czarodziejska, Zauberer, urok, wizzard, mag, magia, magiczny³, nierealny

**Muzyka powinna zapalać płomień w sercu
 mężczyzny, i napełniać łzami oczy kobiety.
 Ludwik van Beethoven**

Bohaterką odcinka jest kolejna wielka polska artystka - Pani Profesor Akademii Muzycznej w Krakowie⁴ Barbara Świątek-Żelazna⁵. Wspomniany tytuł „*Doctor-a Honoris Causa*” otrzymała w roku 2018, na macierzystej uczelni w Krakowie.

Wszyscy znają operę Wolfganga Amadeusza Mozarta pt. „Czarodziejski Flet”. Eseista był na tej operze raz w życiu, w Bydgoszczy. Flet to instrument

¹ [https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarodziejski_flet_\(KV_620\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarodziejski_flet_(KV_620)); o operze Mozarta.

² <https://synonim.net/synonim/czaruj%C4%85cy>; synonimy dla słowa czarujący.

³ <https://synonim.net/synonim/magiczny>; synonimy dla słowa magiczny.

⁴ Można wyklikać iż ma powstać przegieniały nowy kampus tej Uczelni – życzę powodzenia z całego serca!!!!!!

⁵ <https://www.fluteinfinity.com/home?lang=pl>; strona projektu o nazwie FLUTE INFINITY!!!!

muzyczny. W tytule eseju użyto słowa „czarująca”, aby sparafrazować⁶ tytuł słynnego dzieła, ale dalej zostanie uzasadnione użycie tego słowa – jeszcze w innym sensie.

Odcinki są niezależne, kolejność jest przypadkowa, ale zdarzają się pewne zestawienia – jeden po drugim np. 22÷23 – prawniczki, 28÷29 – święte (Kościół Katolicki), 51÷52 – posłanki, 61÷62÷63 – były więźniarki. A teraz mamy artystki, grające na dwóch zupełnie innych instrumentach.

2

Omawiana książka ma 150 stron, miękkie okładki, dość gruby papier. Format ok. 16 x 23 cm. Napisana jest dość dużą czcionką, może „Arial”, więc łatwo się czyta. Zawiera kilkadziesiąt fotografii naszej Bohaterki z różnych okresów Jej życia. Z rodzicami, szkolne, z pierwszym instrumentem (akordeon), dalsze zdjęcia odnoszą się do różnorodnych występów, a także do wydarzeń akademickich. Jedna z ostatnich fotografii – to ze spotkania z Papieżem Janem Pawłem II (Ona jako Rektor). Książka zawiera słowo od redakcji, życiorys, wywiad z Bohaterką przeprowadzony przez Panią Ewą Murawską (autorka książki) oraz ponad 50 - w miarę krótkich wspomnień współpracowników, uczniów, członków zespołów, z którymi koncertowała, aktorów, muzyków oraz profesorów innych uczelni muzycznych w Polsce. Jest też CV w punktach oraz lista nagród i wyróżnień. Na przedniej stronie okładki książki jest zdjęcie naszej uśmiechniętej Bohaterki, a na tylnej, małe zdjęcie autorki, kilka słów o niej – sama gra na flecie⁷ i jest profesorką Akademii Muzycznej w Poznaniu.

Wracając do tytułu eseju. Polecam prze-stu-dio-wanie zdjęć naszej Bohaterki – strony 11-16 widać na nich radość, dumę, czy raczej godność, strony 35-38 z zespołem Trio Barokowe – w odpowiednich strojach. A także wszystkie inne wkładki zdjęciowe, które w większości są czarno-białe, strona 60 z Krzysztofem Pendereckim, strona 64 – z Janem Pawłem II (o wiele wcześniejsze, niż wspomniane wyżej), a także - z innymi rektorami uczelni artystycznych w Polsce (s. 74). Jest zawsze czarująca, pięknie układa ręce, dłonie, głowę, całą

⁶ <https://sjp.pwn.pl/sjp/parafraza;2570617.html>; definicja słowa: parafraza - «swobodna przeróbka utworu literackiego lub czyjejś wypowiedzi rozwijająca i modyfikująca treść pierwowzoru».

⁷ <https://amuz.edu.pl/wp-content/uploads/Kadra-na-stron%C4%99-2016.pdf>; informacje o autorce książki.

postawę ciała... Jakie ciekawe ma buty, których czasami tylko czubek widać spod długich sukni. Jest zawsze genialnie i czarująco...

Urodziła się w roku 1937, na dwa lata przed II wojną światową. To jest inne, ciekawe POKOLENIE... Życie toczy się dalej. Mamy nowe elity (?).

Jako dziecko, mieszkała w Nowym Wiśniczu⁸ średniej wielkości mieście koło Krakowa. Chodziła do tamtejszej szkoły muzycznej, a potem do Liceum Muzycznego w Krakowie, tam też studiowała. Na stronie 30 mamy zdjęcie z 1945 roku, zapewne już po wyzwoleniu, festyn pod wiśnickim zamkiem, Ona z akordeonem, koledzy z trąbką i skrzypcami. To musiało być porażające. Muzycy swoje osiągnięcia mierzą m.in. nagrodami na festiwalach i konkursach – w Jej przypadku były to imprezy w takich miastach jak: Wiedeń, Helsinki, Utrecht, Katowice, Łódź czy Warszawa – Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”. Po latach nauki w Krakowie – odbyła studia uzupełniające w Paryżu w Conservatoire National Supérieur de Musique. To stały rys naszych Bohatek. Wyjazd naukowy, zawodowy – krótko po studiach daje zwykle wspaniałe doświadczenia oraz impulsy do dalszej pracy oraz osobistego rozwoju. Potem koncertowała z wybitnymi muzykami francuskimi, może właśnie wtedy nawiązała pierwsze przyjaźnie?

Kolejne etap życia to koncerty w różnych zespołach, budowała prestiżu zawodowego i sławy. Występowała w całej Polsce m.in. w Bydgoszczy, w tym z flagowym zespołem Capellą Bydgosciensis. To zespół muzyki dawnej, eseista wielokrotnie bywał na ich koncertach w Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy. Jej założyciel, dyrygent i dyrektor Stanisław Gałoński⁹, przeniósł się po kilku latach do Krakowa – tu kierował Capellą Cracoviensis i tworzył festiwal Muzyka w Starym Krakowie. Pamiętam występy naszej Bohaterki pokazywane w TVP. Koncerty zespołu „Trio Barokowe¹⁰”. My w Bielsku-Białej mamy

⁸ <https://bochnia.naszemiasto.pl/wybory-prezydenckie-2020-w-nowym-wisniczu-wyniki-glosowania-mieszkancow-w-2-turze/ar/c1p1-20388427>; jak pisałem poprzednio – nastąpiła „redystrybucja godności”, mam nadzieję iż to sformułowanie jakiegoś brytyjskiego analityka się rozpowszechni.

⁹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Ga%C5%82o%C5%84ski; informacja o muzyku.

¹⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzyka_barokowa; o muzyce barokowej i jej twórcach: Antonio Vivaldi, Jan Sebastian Bach,

<https://www.youtube.com/watch?v=WJHQ4ujpwf4>; ogólnie o baroku!!!

<https://www.youtube.com/watch?v=PxpzOrGqTwg>; - film o Bachu ok. godziny.

„Orkiestrę Telemanna” (Georg Philipp Telemann¹¹). Artysta ten działał przez pewien okres w Pszczynie na książęcym dworze, a także w Żarach, czy Żaganiu. Ostatnio w niedzielę, eseista był na koncercie tego lokalnego zespołu w Katedrze Bielskiej. Muzyka dworska, ale okazuje się, że ponadczasowa. Vivaldi gości codziennie w Polskim Radio. W okresie socjalizmu, gdy Jej Trio święciło triumfy – właściwie było wręcz przeciwko socjalizmowi!! Czy muzyka dworska pasuje do Sekretarza PZPR? Pytanie retoryczne. Co ciekawe, gdy MAZOWSZE pojechało do ZSRR, pojawiły się z kolei opinie, że ono nie jest socjalistyczne, jakoby było zbyt mało robotniczo-chłopskie – komunistyczne...; tępaki ze Związunia nie mogły sobie wyobrazić i zrozumieć polskiej muzyki ludowej, czyli właśnie chłopskiej. Eseista jeździł kilka razy na występy w ramach jesiennego festiwalu na Zamku Pszczyńskim „festiwal muzyczny imienia Telemanna”. Tu zaprosił kolegę z Niemiec, będącego akurat na wykładach ERASMUS-a. W Pszczynie właśnie wtedy grano i śpiewano wybrane arie z „Czarodziejskiego Fletu” po niemiecku!!! Występowali studenci Akademii Muzycznej z Katowic, w strojach eleganckich, ale współczesnych.

Pani Profesor koncertowała na całym świecie: w Chinach, Japonii, Stanach Zjednoczonych oraz całej Europie wtedy podzielonej za tzw. Zachód i Wschód. Dziś już cały zachód jest komunistyczny, czy lewacki.

W końcu dydaktyka, praca na uczelni, kursy mistrzowskie – nie wszyscy artyści czują powołanie, aby swoje doświadczenie, wiedzę, umiejętności i odniesienie do sztuki (jej miłość) przekazywać innym. Ona odnalazła w tej działalności - drugie swoje powołanie. Zdobyła uznanie środowiska będąc wybierana Dziekanem oraz Rektorem. Eseista właśnie uczestniczył w wyborach rektora ATH – jako przewodniczący UKW (Uczelnianej Komisji Wyborczej). Kandydat musi być wysunięty przez środowisko, wspólnotę akademicką, nawet w przypadku nowych, ustawowych przepisów ma to znaczenie. Po objęciu funkcji - to poparcie, dodaje odwagi do podejmowania decyzji, czasem trudnych. Jej decyzje musiały zyskać uznanie, skoro na zakończenie kariery – Jej własne środowisko nagrodziło Ją najwyższą godnością akademicką.

¹¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Georg_Philipp_Telemann; o muzyku.

Ciekawe są opinie zamieszczone w drugiej części książki – ponad 50, zatem jak tu znaleźć 50 oryginalnych tytułów tychże wypowiedzi! Udało się, Pani Redaktor - zapewne musiała uzgadniać to z poszczególnymi osobami. Wyłania się z nich nadzwyczajna, oryginalna osobowość Pani Profesor. Są głosy jakim to bywała surowym pedagogiem, i wnioski końcowe iż właśnie tym pomogła w karierach wszystkim swoim wychowankom. Opinie są ułożone w porządku alfabetycznym – kończy je notka Pani Profesor Eweliny Zawiaślak, ale zbieżność nazwisk z eseistą jest tutaj przypadkowa.

5

Eseje nie są streszczeniami... Trzeba samemu sięgnąć do oryginału... Zespoły powstają i się rozpadają – wspomniane wyżej Trio Barokowe – zaprzestało działalności bo wiolonczelista dostał pracę w Symfonia Varsovia - prestiżowej orkiestrze. Ona grała także w Trio Harfowym oraz zespole MW2¹², który grał muzykę nowoczesną z dozą 'performance', występowali aktorzy m.in. Jan Peszek¹³, w opinii eseisty lekko zakręcony, ewentualnie ekscentryczny.

Bohaterka chroni swoją prywatność nie pisze o mężu i dzieciach. To niestety zrozumiałe obecnie. Bywają dziennikarze, którzy nie mają żadnych hamulców moralnych. Lepiej nie prowokować.

Muzyka barokowa i muzyka współczesna – wydaje się, że to dwa światy – wydaje się, ale tylko wydaje się, że są nie do połączenia. Bohaterka pisze iż to sprawiało Jej szczególną radość. Podaje też przykład programu telewizyjnego z odwróceniem ról: Trio Barokowe miało grać muzykę rozrywkową, a Marek Grechuta miał śpiewać arie operowe. Udało się – Ona pamięta przez lata ten 'projekt'.

Polecam książkę z całego serca, jest właśnie cała czarująca.

¹² Dziwna nazwa jest rozszyfrowana w oryginale!

¹³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Peszek; o aktorze.

LITERATURA DODATKOWA

1. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarodziejski_flet_\(KV_620\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Czarodziejski_flet_(KV_620)); o czarodziejskim flecie!

Informacja o Doktoracie Honoris Causa

<https://krakow.tvp.pl/41424014/flecistka-barbara-swiatekzelazna-doktorem-honoris-causa>;

<https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C409313%2Cflecistka-barbara-swiatek-zelazna-doktorem-honoris-causa-akademii-muzycznej>;

Linki:

- A. <https://www.amuz.krakow.pl/wydzialy/wydzial-ii-instrumentalny/katedra-instrumentow-detych-drewnianych-i-akordeonu-2/pracownicy-katedry/prof-barbara-swiatek-zelazna/>; informacje z Akademii Muzycznej.
- B. <https://culture.pl/pl/tworca/barbara-swiatek-zelazna>; z portalu „culture”.
- C. <https://www.youtube.com/watch?v=x7i8MRr9tfM>; można posłuchać uczennic.

DLA ZNAJĄCYCH HISZPAŃSKI

<http://www.educatolerancia.com/wp-content/uploads/2016/12/AAstronomasES.pdf>;

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Akademia Muzyczna w Krakowie,
gdzie nasza Bohaterka pracowała i pełniła wiele zaszczytnych funkcji

7

Wejście do Akademii Muzycznej w Krakowie od ulicy Św. Tomasza

Widok budynku Akademii z ul. Św. Marka

Widok budynku Akademii z plant

Widok budynku Akademii Muzycznej w Krakowie - od strony ul. Mikołajskiej

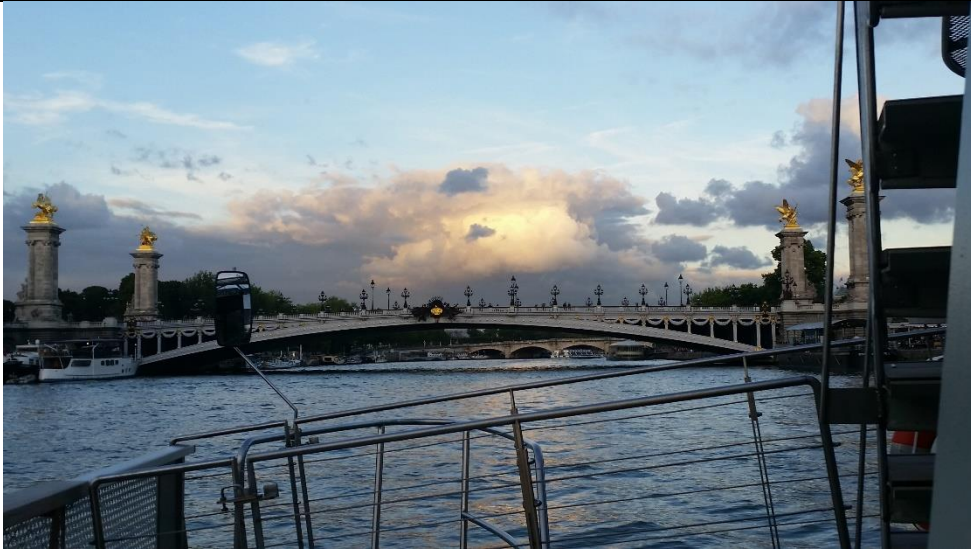
Hotel AMADEUS w pobliżu Akademii

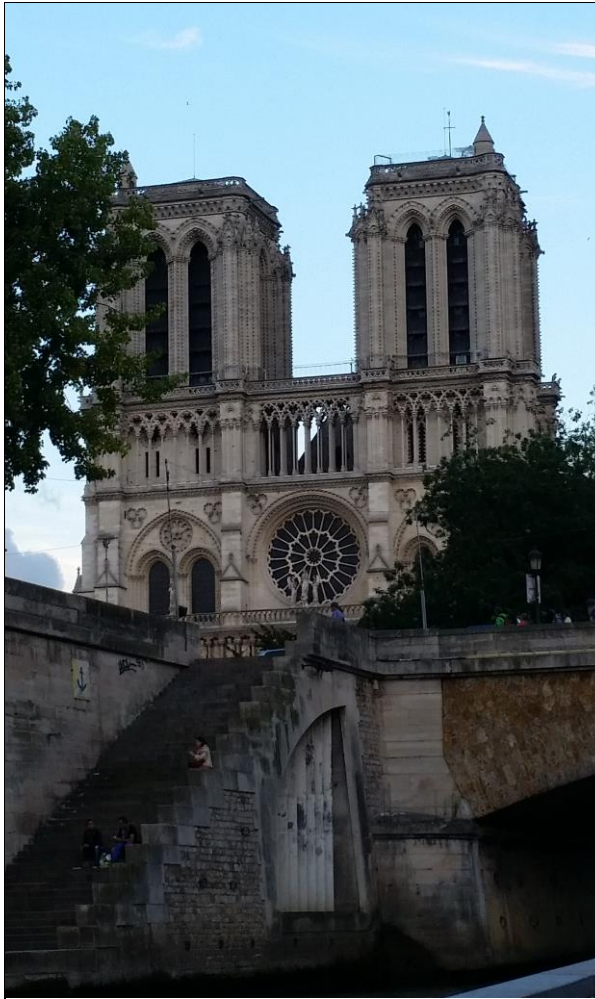

Dorożka na Rynku w Krakowie

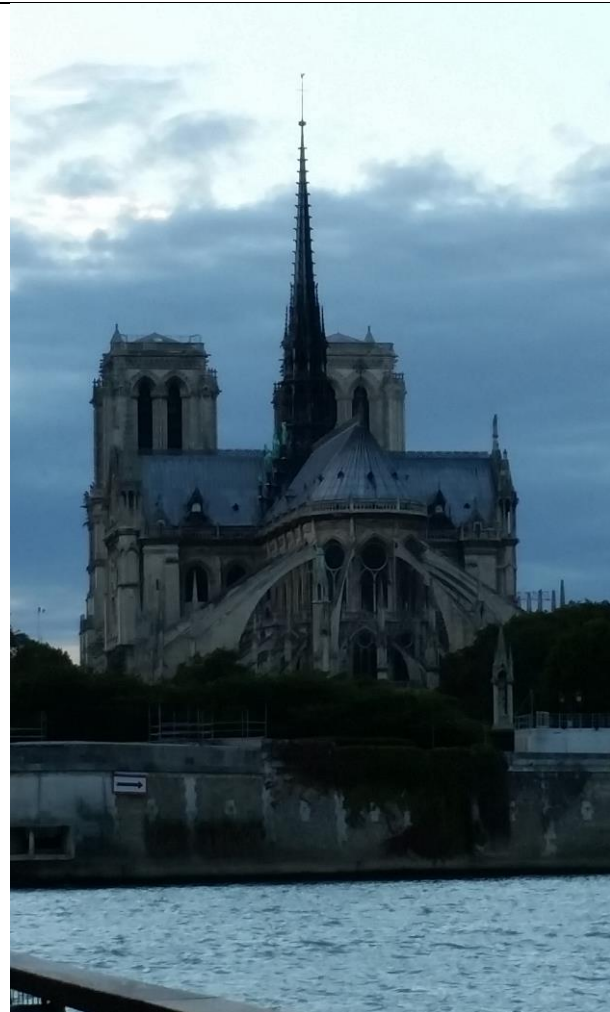

Paryż – tu nasza Bohaterka była na studiach uzupełniających

Wycieczka po Sekwanie

W oddali Wieża Eiffla

Filharmonia Pomorska w Bydgoszczy – gdzie koncertowała nasza Bohaterka

13

14

Akademia Muzyczna w Bydgoszczy – w realizacji jest nowy kampus tej uczelni.

Pomniki w parku w pobliżu Filharmonii Bydgoskiej I.J. Paderewski oraz K. Kurpiński

Pomnik Mozarta we Wiedniu

Wiedeń – pomnik Johana Straussa w parku

Pałacyk w parku we Wiedniu, w którym odbywają się koncerty muzyki klasycznej.

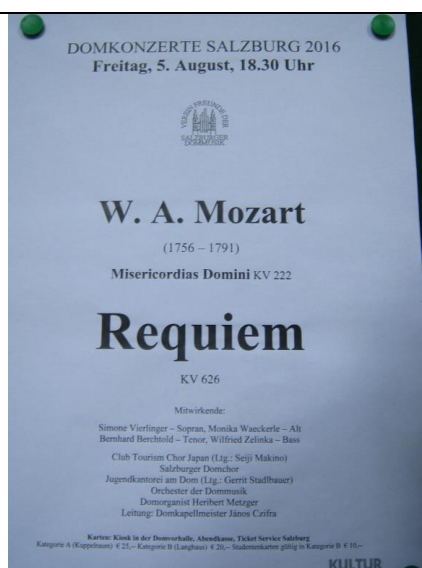

Sklep w Salzburgu

18

Sklep ze słodyczami tzw. Kule Mozarta

Tablica pamiątkowa na jednej
z kamienic w Salzburgu

Odjeżdżamy z Salzburga

Passau (Niemcy) koło Salzburga – tutaj był przez kilka dni w 1762 roku.

Muzeum Mozarta we Wiedniu na Starym Mieście /w pobliżu Katedry/

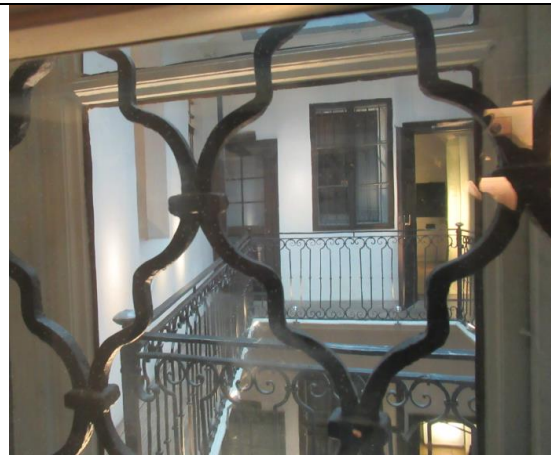
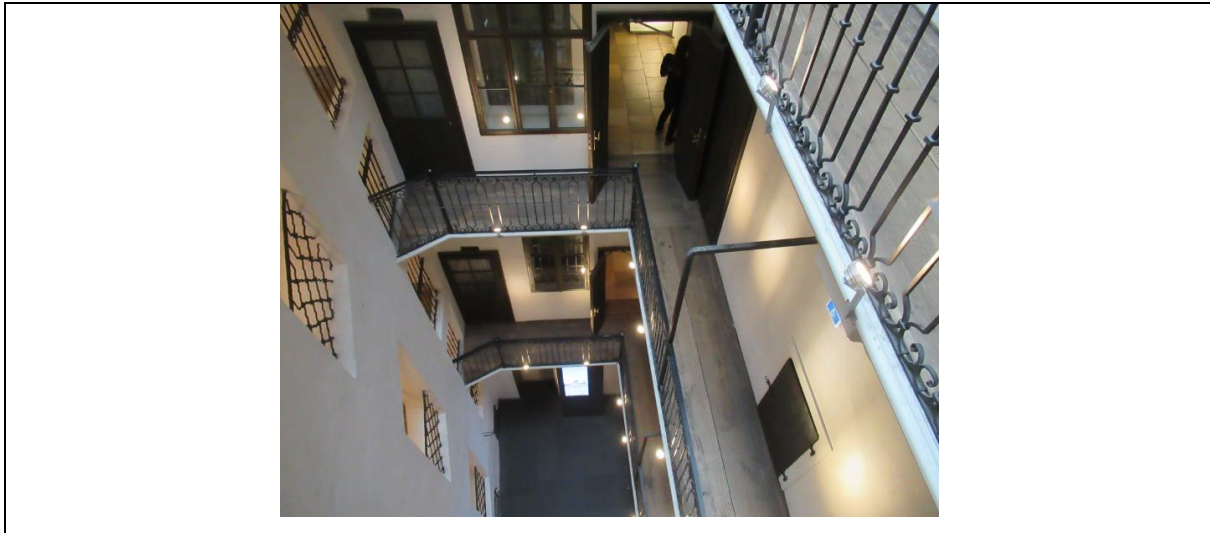

Informacja przy bramie do Muzeum

20

Dom Mozarta we Wiedniu.

Widok na wąskiej uliczki Starego Miasta z mieszkania Mozarta we Wiedniu.

24

Kościół Św. Tomasza w Lipsku (Leipzig, Niemcy).

Zdjęcia wykonał: Stan Zawiślak